

The Lures - dráždidla

Plašmuška, Janová u Vsetína

Zkuste si sami položit otázku, co to vlastně jsou mušková dráždidla! Nejspíš dojdete k závěru, že každý pokus o definici tak trochu kulhá. Není divu; mezi muškovým dráždilem a moderním streamerem nebo bucktailem najdete hranici jen velice neostrou. Ona už sama historie - jak „zlí jazykové“ tvrdí - vzniku dráždidel cosi napovídá. Prý to byla reakce konzervativních Angličanů, do té doby uznávajících jen klasické mušky a muškaření, na streamery a baky, což, jak víme, jsou drzá, ryze americká dítka americké muškařské školy. Se vším všudy! A spor o definici (možná dost akademický) byl na světě. Američané tvrdí, že streamer představuje malou rybku a dráždídlo že nepředstavuje nic, Angličané celkem logicky oponují, že dráždídlo, právě tím, že se pohybuje, obecně pro pstruhy představuje kořist. A z tohoto sporu o definici se „vykulila“ jakási charakteristika dráždídla jako mušky, která nejen svým celkovým vzhledem, ale hlavně osobitým způsobem pohybu - vedením - vyvolá reakci ryby, zatímco pohyb streameru je jednoznačně určen svou biologickou předlohou: je to rybka! Významnost způsobu pohybu muškového dráždídla dotvrzují na příkladu hry s kočkou, která na rychle tažený provázek nereaguje, bez povšimnutí nechá provázek tažený pomalu, ale na správný manévr zareaguje způsobem jak to všichni známe. Cítíme, že taková charakteristika muškového dráždídla je trochu „z nouze ctnost“ a stejně i podmínka, že každý kdo loví s tím kterým dráždilem, si musí nalézt, odzkoušet, způsob jeho vedení sám. Pro taktiku lovu s muškovým dráždilem tedy údajně nejsou žádná pevná pravidla.

K hlubšímu zamyšlení nad vymezením muškového dráždídla jako umělé nástrahy mne přivedl článek Dr. Horkého v Muškařských listech 1/3. Autor v něm vzpomíná zlaté pravidlo starých praktiků lososářů. Ti říkají: „Základním pravidlem lovu lososů je zapomenout vše, co známe o lovu pstruhů“. To znamená, že se lososi při tahu řekou na trdliště neprojevují standardním potravním chováním. Je to pochopitelné (pod úhlem etologického pohledu), protože lososi jsou při tahu motivováni sexuálně. Přesto se však lososi na nástrahy loví.

Proč?!

Vysvětlení jsou mnohá, mně nejvíce vyhovuje domněnka, že záběr je výsledkem čistého reflexu, zkratkového jednání, kterým losos zareaguje při vhodné nabídce mušky asi tak jako náš vlastní pes na nenadálý pohyb naší ruky v blízkosti jeho mordy.

Ale pak tedy lososí muška není ničím jiným než dráždilem! Však už ta jejich exotická pestrost sotva napodobuje přirozenou potravu lososů; atlantský losos se těžko s něčím takovým v moři setkává. Početnost a rozmanitost druhů lososích mušek zřejmě vyplynula z potřeby a praktických zkušeností lovců lososů, kteří tak museli reagovat jak na vnější podmínky, teplotu vody i vzduchu, tak i na vnitřní stav ryby. Domnívám se, že právě na příkladu lovu lososů se nám může podařit opět se o krůček přiblížit k vymezení pojmu „muškové dráždídlo“. Je to tedy umělá nástraha, která svým vzhledem a nabídkou (vedením, taktikou lovu) dokáže vyvolat kladnou reakci ryby, záběr i v době, kdy ryba *není právě potravně motivována*. Účinnost muškového dráždídla tedy spíše záleží na vyvolání reflexivního jednání než na konečném jednání standardního průběhu potravního chování ryby.

Co je tedy pro muškové dráždídlo charakteristické v jeho „ustrojení“ - tvaru, barvách a použitých materiálech?

Tvarově nám nepochybně muškové dráždidlo splyne se streamery a baky. Častá jsou i dráždidla (zvláště anglické provenience) vyvedená jako „tandem” mušek na dvou háčcích. Jako takové známe Worm Fly (dvě rudořitky na h.č. 10 - 12), Black Lure (Jungle), Badger Lure, Sweeny Todd Lure (Hardy).

I když nechybí snaha odlišit dráždidla od streamerů alespoň postavením oka háčku (dráždidla mají oko v rovině s raménkem), vážeme povětšinou na streamerové háčky velikosti č. 4 až č. 10, nejfrekventovanější velikost je č. 6 - 8.

Volbě barev a materiálů se opět jako při vázání streamerů a baků meze nekladou. Na muškových dráždidlech se častěji vyskytují zářivé fluorescentní barvy, zvláště červená, oranžová, žlutozelená a velmi často kontrastní spojení barev. Avšak účinné je i jednobarevné muškové dráždidlo, např. Baby Doll, celé z jiskřivě bílé vlny. Ve vodě svítí jak neonová zářivka, na a mezi vlákenky vlny se při každém nahození vnáší s muškou do vody třpytivé bublinky vzduchu; muška Baby Doll se vodí velmi pomalu. Co se vazačských materiálů týká, ani na většině muškových dráždidel nechybí Pearl Hair, Krystal Flash a pod.

Trochu v rozpacích stojím nad skupinou mušek z poslední desítky let - nad jiggy, goldkopf a silverkopf - nymfami. Jsou to velice volně, impresionisticky pojaté nymfy nebo dráždidla? Opět ta neostrá hranice! Spíše bych se klonil k tomu, že jde o dráždidla, praktické zkušenosti s nimi by tomu nasvědčovaly, ale je to věc názoru, za co je kdo bude považovat. Jen „neškatulkovat” za každou cenu!

Nemělo by smysl tu vyjmenovávat a charakterizovat jednotlivá mušková dráždidla. Jejich obrázky by napověděly víc a byly by také inspirativnější. Konečně, kdo z vás nezná „žluťáka” Milana Steuera a Mirka Skalky?! To je typické - a dokonalé- dráždidlo. Jen je umět správně nabízet a vést, což mi jistě autoři „žluťáka” potvrdí.

Povídání o muškových dráždidlech můžeme tedy uzavřít konstatováním, že mušková dráždidla právem patří do našich muškovnic, že je oceníme, dokážeme-li se s nimi správně rybám „podbízet”, zvláště v situacích, kdy ryby nejsou potravně aktivní a my dokážeme svou promyšlenou nabídkou účinně vyvolat jejich *reflexivní jednání*.